

ProWindingTech

نکات طلایی نگهداری و مصرف سیم لاکه

Golden Tips

*Maintenance and Use of
Enameled Wire*

« by: ProWindingTech_Admin »

نکات طلایی در نگهداری و مصرف سیم لاکي

مقدمه

سیم لاکي در نگاه اول شاید یک ماده‌ی ساده به نظر برسد، اما در واقع محصولی است با ساختاری پیچیده و حساس که رعایت جزئی‌ترین اصول نگهداری و مصرف آن، نقشی تعیین‌کننده در عملکرد و عمر تجهیزات الکتریکی دارد. بر اساس الزامات استانداردهای بین‌المللی مانند IEC 60317 و تجارب عملی در صنعت سیم‌پیچی، رعایت چند نکته‌ی کلیدی می‌تواند به حفظ کیفیت محصول، جلوگیری از اتلاف منابع و افزایش رضایت مشتریان کمک شایانی کند.

۱. نگهداری سیم لاکي پس از تولید (انبارش اصولی)

پس از تولید و بسته‌بندی دقیق، سیم لاکي معمولاً تا زمان مصرف در انبار نگهداری می‌شود. در این مرحله، شرایط محیطی مناسب تأثیر مستقیمی بر پایداری خواص الکتریکی و مکانیکی لاک دارد.

شرایط مطلوب نگهداری

- دمای محیط: بین ۱۰ تا ۳۰ درجه‌ی سانتی‌گراد
- رطوبت نسبی: کمتر از ۷۰٪

دمای پایین‌تر از ۱۰ درجه موجب سفتی لاک و سخت شدن رزین می‌شود که در زمان مصرف، ترک‌خوردگی و شکستگی سطحی را در پی دارد.

در مقابل، دمای بالا همراه با رطوبت زیاد منجر به تخریب تدریجی فیلم لاک و کاهش مقاومت دی‌الکتریک می‌گردد.

به همین دلیل در استاندارد IEC، آزمون‌هایی مانند مقاومت در برابر آب و روغن ترانس تعریف شده‌اند تا از پایداری و سلامت پوشش لاکي در طول زمان اطمینان حاصل شود.

۲. مصرف سیم لاکي به روش حرفه‌ای

در فرآیند سیم‌پیچی، مشکلاتی نظیر پارگی یا گره‌خوردگی مکرر سیم غالباً ناشی از شرایط نامناسب محیطی یا تنظیمات نادرست تجهیزات هستند.

دمای مناسب محیط حین مصرف:

۲۰ تا ۳۰ درجه‌ی سانتی‌گراد

- **در محیط سرد:**

- سیم خشک و شکننده می‌شود.
- پارافین سطح سیم سفت شده و در نمدها و نازل‌ها تجمع می‌یابد.
- اصطکاک افزایش یافته و در نهایت، سیم پاره می‌شود.

- **در محیط گرم:**

- پارافین چسبناک می‌شود.
- مسیر عبور سیم مسدود شده و سیم دچار کشش و پارگی می‌گردد.

پارافین به‌عنوان عامل لغزنده‌کننده سطح سیم در دو نوع جامد و مایع کاربرد دارد. با این حال، در صورت مدیریت نادرست، به‌جای تسهیل فرایند، موجب اختلال در عملکرد می‌شود.

نکات مهم هنگام مصرف

۱- **تنش (Tension) خط** باید به‌درستی تنظیم شود؛ تنش زیاد موجب کشیدگی و پارگی سیم می‌گردد.

۲- **ترمز دستگاه سیم‌پیچی** باید سالم و دقیق عمل کند؛ در غیر این صورت، هنگام استارت و توقف، فشار ناگهانی بر سیم وارد می‌شود.

۳- **قرقره‌ها** باید در **وضعیت صحیح قرار گیرند**؛ جابه‌جایی نادرست باعث ریزش یا پیچ‌خوردگی سیم می‌شود.

۴- **از شارلاک‌های غیر استاندارد استفاده نکنید**؛ چراکه می‌توانند با لاک سیم واکنش داده و آن را تخریب کنند.

۳. نگهداری قرقره‌های مصرف‌شده

قرقره‌هایی که به‌طور موقت از چرخه مصرف خارج می‌شوند، باید در شرایط استاندارد نگهداری شوند تا در استفاده مجدد دچار مشکل نگردند:

- سر سیم‌ها را به‌صورت ایمن دور قرقره یا در سوراخ فلنج بالا قفل کنید.
- پوشش محافظ را مجدداً ببندید.
- در محل خشک و با دمای کنترل‌شده انبار کنید.

عدم رعایت این موارد می‌تواند سبب ایجاد سیم چند سر (Multi-end) در زمان استفاده مجدد شود؛ پدیده‌ای که معمولاً به اشتباه به تولیدکننده نسبت داده می‌شود، در حالی که ناشی از نگهداری نادرست است.

جمع‌بندی

سیم لاک، ماده‌ای حساس و دقیق است؛ همانند یک قطعه موسیقی ظریف، تنها در صورت رفتار درست با آن، صدایی هماهنگ و مطلوب به گوش خواهد رسید. با رعایت چند اصل ساده در انبارش، مصرف و نگهداری مجدد، می‌توان کیفیت محصول را حفظ کرد، از اتلاف زمان و هزینه جلوگیری نمود و اعتبار برند را ارتقا داد.

پیشنهاد کاربردی

نصب پوستر یا بروشور خلاصه‌ی این نکات در انبار و سالن تولید می‌تواند به‌طور قابل توجهی از بروز خطا، دوباره‌کاری و شکایات مشتریان جلوگیری کند.

منابع:

- IEC 60317 (Series) – Enameled Wire Standards
- IEC 60851 – Test Methods for Enameled Wires
- تجربه‌های صنعتی و فنی مجموعه ProwindingTech